

Интервју: Слободан Радовановић, вршилац САМОСТАЛНОСТ НЕ СМЕМО

Велике су шансе да пројекат Закона о јавном тужилаштву, који су заједнички сачинили Републичко тужилаштво и Удружење тужилаца, буде усвојен у Парламенту

Пред тужилачку организацију постављају се све већи и озбиљнији захтеви. У току је реформа тужилаштва, на прагу смо увођења тужилачке истраге, тражи се специјализација тужилаца, уводе се нови институти попут нагодбе о признању кривице, или се, пак, проширује институт тужилачког опортунитета. Такође, сасвим је извесно да ће доћи до одређених промена у мрежи тужилаштва, како би се постигло укрупњавање појединих тужилаштава која нису много оптерећена предметима – каже за „Тужилачку реч” вршилац дужности републичког тужиоца Слободан Радовановић.

■ Од свог претходника сте у наслеђе добили завидан број отворених проблема и незавршених послова. С којим тешкоћама сте се прво ухватили у коштац?

– Сматрам да Републичко тужилаштво мора да буде моторна снага реформе наше организације која је у току. Али, свој допринос мора дати и целокупна тужилачка организација. Стоји чињеница да неки проблеми нису благовремено решавани, а да су у међувремену пристизали нови.

Хоћу да кажем да, и поред највеће одговорности републичког тужиоца и Републичког тужилаштва, стоји и одговорност читаве организације, а пре свега окружних тужилаца. Лично сам позвао колеге да својим идејама и предлозима дају допринос реформи и побољшањима која можемо да учинимо у веома кратком року. Нажалост, утврдио сам да

постоји одређен степен инертности, што ћу илустровати примером. Од 28 окружних тужилаца, само један ми је доставио своје виђење и предлог шта ваља чинити и чиме треба допунити план и програм рада тужилаштва за 2008. годину.

Необично је да су од истих тужилаца раније стизали приговори о томе да немају контакте са Републичким тужилашвом, те да ту нешто треба променити. На овај начин сам покушао да анимирам окружне тужиоце како би дали свој допринос успостављању нових односа и сарадње са Републичким тужилашвом.

■ Да ли сте задовољни током реформе јавног тужилаштва?

– Задовољан сам током реформе, а да она иде у добром правцу поткрепљује неколико чињеница. Први пут су Републичко тужилаштво и Удружење тужилаца урадили заједничке пројекте. Реч је о Закону о јавном тужилаштву и Државном већу тужилаца који су достављени Министарству

правде. Веома је важно да истакнем да су поменути пројекти доживели позитивне оцене и похвале од стране експертских тимова Европе и ОЕБС-а.

Такође, тужилаштво је, по први пут, пре свих изашло са јасним ставом о тужилачкој истрази. Децидирано смо рекли да подржавамо овај концепт и да смо уз подршку државе (у материјалном и сваком другом погледу) у стању да у примереном року створимо услове да тужиоци воде истрагу.

Реформа тужилачке организације јесте комплексан појам и биће условљена многим другим факторима. Она је део реформе правосуђа и у многоме ће зависити од реформе судства.

Наравно, постоји неколико битних тачака и једна од њих је питање самосталности и независности. Зато је добро што смо коначно схватили да независност тужилаштва у класичном смислу не постоји нигде у свету, а и коначно смо се суштински упознали

Нови Законик о кривичном поступку тужиоцима поверава вођење истраге. Да ли је и у коликој мери српско тужилаштво спремно да преузме овај нови посао?

– Сматрам да смо спремни када је реч о стручном делу. То смо потврдили и на нивоу Републичког тужилаштва, затим од стране колегијума окружних тужилаца, а и од стране Удружења тужилаца. Урађене су и процене потребног броја нових тужилаца, затим материјални и технички услови за које је држава, односно ресорно министарство надлежно да се брине.

дужности републичког јавног тужиоца ДА ДОВЕДЕМО У ПИТАЊЕ

Фото: Емил Чонкић

Слободан Радовановић: „Реформа тужилачке организације у многама ће зависити од реформе судства”.

са значајем ових појмовима, с обзиром на досадашње недоумице.

■ *Која решења мора да садржи нови Закон о јавним тужилаштвима како би у што већој мери спречио утицај политичког фактора – не само приликом избора и разрешења носилаца тужилачких функција, него и на доношење одлука у појединим предметима?*

– Опет бих подсетио на оно што сам већ рекао о новим законима о јавном тужилаштву и Државном већу тужилаца. Сматрам да ови закони представљају инструмент који ће тужиоцу обезбедити потребну самосталност. Када то кажем, имам на уму чињеницу да поменути закони предвиђају начин избора тужилаца, а припремају се и критеријуми који ће се примењивати приликом избора и разрешења.

Самосталност тужиоцу обезбеђује и његов лични интегритет и начин његовог избора. Тужиоци који нису дошли на своје функције по партијским или неким другим критеријумима, сигурно ће бити самосталнији у односу на оне друге. И ту управо лежи сва озбиљност и значај доношења нових закона.

Али, морамо да признамо и да будемо свесни тога да ниједан закон неће бити довољан ако сами не будемо заслужили уважавање, како у државним структурама тако и од стране грађана. Истовремено, никако не бисмо смели да својим поступањем, односно непоступањем, доведемо у питање степен самосталности који имамо.

Могу да кажем да од када сам на овој функцији нисам учео да постоји опасност од политичких утицаја, колико потребу да ми мо-

рамо да постигнемо виши степен у квалитету рада и стручности. Нека ми неко каже које је политичке утицаје трпео за ових шест-седам месеци. Одговорно тврдим да тога није било. С друге стране, морамо бити свесни чињенице да тужилаштво мора да постоји и функционише у оквиру државног система.

■ *Верујете ли да модел Закона о јавном тужилаштву, који су заједнички сачинили Републичко тужилаштво и Удружење тужилаца, има шансе да буде усвојен у Скупштини?*

– Претходни корак је да овај закон Влада предложи Парламенту. Имајући у виду оцене експерата, лично верујем да су шансе за тако нешто велике. Наравно, могу се очекивати и неке измене, али мислим да ће суштински институти остати онакви какви су и предложени.

■ **Шта бисте поручили колегама који на нови начин избора тужилаца и заменика гледају као на најаву велике чистке?**

– Управо све ово што се тренутно дешава, а везано је за доношење нових закона: – дефинисање јасних критеријума за разрешење користиће и обезбедиће да се никакве произвољне чистке не догоде. Наравно да се тога сви прибојавају али смо на најбољем путу да тужилачку организацију осавременимо и ојачамо тако што ћемо се ослободити оних за које утврдимо да су нечесни и нестручни у свом

послу, или задовољавају неке друге критеријуме. Тужилац који нарушава углед тужилаштва и државе, свакако треба да буде удаљен.

■ **Како објашњава течињеницу да се од 2000. године до сада на кључна места у правосудју често постављају вршиоци дужности. Који је по вашем мишљењу разлог за овакво кадрирање?**

– Не бих рекао да неко врши „кадрирање” тако што поставља вршиоце дужности: – углавном се ради о „вршним” функцијама. Многи не желе да буду на местима где је велика одговорност, а с

У тужилаштву данас постоје и многи проблеми, као, на пример, непопуњеност постојећих тужилачких места, превазиђеност постојећих систематизација које су прављене у време сасвим другачије структуре криминала. Све су присутнији и материјални проблеми. Нажалост, још има тужилаштва која немају ни факс-апарате, а о чунарима да не говоримо.

Фото: Емил Чонкић

Слободан Радовановић
и Вељко Ракић

друге стране, то говори о тежини и одговорности нашег посла. Сигуран сам да је ово стање више производ ситуације у којој се налазимо, него нечије воље. И сами тужиоци најбоље знају каква је данашња ситуација са кадровима у нашој организацији.

■ **Две године сте били на челу Специјалног тужилаштва, једног од ретко цењених правосудних органа у земљи. Да ли ћете нека стечена искуства са тог места применити и у руковођењу српском тужилачком организацијом?**

– Да будем искрен, лично сматрам да од организације пуно зависе резултати и да су резултатима у Специјалном тужилаштву, у сваком случају, допринели организација и другачији приступ послу, нарочито у преткривичној фази. Ако ово имамо у виду, сматрам да би нека искуства требало пренети и на целокупну тужилачку организацију, а ја ћу на томе сигурно радити. ❖

Вељко Ракић